

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ
FAKULTA INFORMAČNÍCH TECHNOLOGIÍ

Typografie a publikování – 4. projekt
Niečo málo o typografii

Úvod

Typografia je prostriedok, ktorý dáva myšlienke vizuálnu formu. [3] Má veľký vplyv na výsledný charakter dizajnu. Môže mať neutrálnu povahu s cieľom informovať čitateľa alebo slúžiť ako nástroj, ktorým chceme vyvolať emocie.

Moderná doba

Túto oblasť výrazne ovplyvnili osobné počítače. Textové editory, ktoré poskytujú, markantne zjednodušili úpravu textu. [7] To, na čo sme kedysi využívali zložitú technológiu a spotrebovali sme pri tom množstvo materiálu, dnes zvládneme takmer s hocjakým počítačom.

Avšak benefity modernej doby prinášajú aj negatíva vo forme amatérizmu, teda vizuálneho znečistenia, tak ako ho opísal pán Rajlich J. [4]

„Vizuální znečištění pomíjí vžitě estetické normy a pravidla, nezná základní principy tvorby a užití prostředků vizuální komunikace, vypadá jednou jako kýč, podruhé jako škrabopis, ale někdy se prohlašuje i za vrchol umění.“

Vizuálne informácie tvorené diletantmi nespĺňajú účel a prispievajú ku „grafickému smogu“, ktorý je veľmi rozpyľujúci.

Spôsob ako zaujať

Prehľadnosť a lákavý dizajn je pri typografii naozaj kľúčová disciplína. Didaktická typografia je oblasť typografie, ktorá sa zaoberá sadzbou učebníc. Jej cieľom je upútať pozornosť žiaka. Učebnica by mala byť na pohľad zaujímavá, fascinujúca. [5]

S čím súvisí aj veľkosť písma. Poukazujeme ňou na dôležitosť informácií, ale ovplyvňujeme ňou aj rýchlosť čítania. Čím sú písmená menšie, tým rýchlejšie vedia naše oči nasledovať text. [2]

Zaujať nechcú iba autori učebníc, ale aj firmy. Výrazné logo tvorí komplexnú identitu značky. Samotný dizajn môže napovedať o zameraní firmy, definovať jej charakter. [1] Je to forma reklamy, pretože dobré logo je ľahko zapamätateľné.

Špecifické fonty alebo farby môžu propagovať aj ideológiu alebo dobu. Napríklad neónové pútače za času komunizmu boli často vo forme tzv. skriptov. Vzbudzovali v ľuďoch pocit dynamiky a napredovania kvôli ich šikmej povahe. [8] Červenej farbe sa na druhú stranu prikladal ideologicko-politický význam, kvôli Sovietskému zväzu, ktorý ju využíval za účelom propagandy. [6]

Prístup k tvorbe

Dizajnéry typov písma sú umelci ako maliari alebo muzikanti, teda aj oni majú individuálny prístup k tvorbe. Niektorí modernizujú staré typy písma, dávajú im nový život. Tento fenomén zažili napríklad serif fonty v roku 2020. [10]

Ale dá sa to aj inak, tvorbou neštandardných typov písma, ktoré nevyhovujú bežným konvenciám. Touto cestou sa vybrala dizajnérka Natasha Lucas. Jej abstraktné tvary porušujú mnohé pravidlá typografie a možno práve preto sa im dostalo toľko obdivu. [9] Je v poriadku ignorovať pravidlá, pokiaľ sme sa ich už naučili dodržiavať.

Záver

Najskôr sme sa pozreli na to ako typografia vplyva na naše okolie a ako nás môžu rôzne typy písma ovplyvňovať. Nakoniec sme videli rôzne príklady fontov a aký kreatívny postup predchádzal jej tvorbe.

Reference

- [1] *Graphic Design USA*, (4), 2021. ISSN 0274-7499.
- [2] Legge G. a Bigelow C. Does print size matter for reading? A review of findings from vision science and typography. *Journal of Vision*, 5(8):1–22, 2011. ISSN 1534-7362. Dostupné z: bit.ly/3MOBJMh.
- [3] P. Ambrose G. a Harris. *Basics Design 03: Typography*. 1. Lausanne: AVA Publishing, 1. vydání, 2005. ISBN 9782940373352.
- [4] Rajlich J. Typografie prelomu tisíciletí. *Zpravodaj Československého sdružení uživatele TeXu*, 8(3-4):129–137, 1998. ISSN 1211-6661. Dostupné z: bit.ly/3GQ0Tqi.
- [5] Trousil J. Didaktická typografie ve výuce a tvorbě učebních textu. *Paidagogos*, (2):47–59, 2015. ISSN 1213-3809. Dostupné z: <http://www.paidagogos.net/issues/2015/2/article.php?id=3>.
- [6] Bc. Ponec M. *Meziválečná typografie jako specifický nástroj modernistické, ideologie*. Diplomová práce, Filozofická fakulta MUNI, Brno, Česká Republika, 2013. Dostupné z: bit.ly/3A1gWh2.
- [7] J. Rybička. *LATEX pro začátečníky*, ročník 1. Brno: Konvoj, 3. vydání, 2003. ISBN 9788085615425.
- [8] Bachorecova Z. *Neóny v kontexte reklamnej typografie v Bratislave do roku 1989*. Bakalářská práce, Filozofická fakulta MUNI, Brno, Česká Republika, 2019. Dostupné z: bit.ly/3GQXOGh.
- [9] Loring Murphy Z. Fragmentations of form & Space in the explorations of Natasha Lucas. *TypeOne*, 1(1):81–85, 2020. ISSN 2635-0335.
- [10] Loring Murphy Z. Serif killers: the comeback of serif fonts in 2020. *TypeOne*, 1(1):25–27, 2020. ISSN 2635-0335.